

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Základní škola Praha 5 - Nové Butovice, Mezi Školami 2322

Mezi Školami 2322, 155 00 Praha 5 - Nové Butovice

Identifikátor školy: 600 038 271

Zřizovatel: MÚ Městská část Praha 13, Ovčí Hájek 2159, 155 00 Praha 5

Školský úřad Praha 5, Na Valentince 5, 150 00 Praha 5

Termín konání orientační inspekce: 5. - 7. června 2000

Čj.	035 235/00-5085
Signatura	ia5ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Výuka českého jazyka probíhá v souladu s učebními dokumenty. Časově tematické plány učiva jsou zpracovány jednotlivými vyučujícími po vzájemné konzultaci a dohodě v předmětové komisi. Plány jsou systematicky a závazně vypracovány pro celý vzdělávací cyklus, což je dobrým předpokladem pro plnění učebních plánů a účinnou kontrolu. Náplň výuky je jednoznačně koordinována metodickými orgány, v oblasti literatury je jednotlivým vyučujícím ponechána možnost výběru dle nabídky stanovené učebními dokumenty. Plánování a příprava na výuku jsou spíše nadprůměrné.

Personální podmínky výuky mají velmi dobrou úroveň. Kontrolní hospitace byly provedeny nejen u odborně a pedagogicky způsobilých vyučujících, ale i u vyučujících bez pedagogické způsobilosti.

Hospitované hodiny českého jazyka probíhaly v učebnách se standardním zařízením i uspořádáním žákovského nábytku, který byl v některých učebnách dosti opotřebovaný. Učebny 1. stupně byly vybaveny didaktickými pomůckami a doplněny výtvarnými pracemi žáků, estetická úroveň učeben byla velmi dobrá. Vybavení tříd 2. stupně nevytvářelo vždy dobré podmínky pro výuku, pouze v některých třídách byly instalovány na nástěnných tabulích části textů z literárních děl a fotografie spisovatelů. Učebnice a učební texty byly využívány účelně. Ve sledovaných vyučovacích hodinách nebyly využity odborné publikace (slovníky, jazykové příručky), ale zařazení uvedené literatury by bylo vzhledem k opakovaným tematickým celkům účelné. Přímé propojení učebny s kabinetem pedagoga vytváří příkladné podmínky pro práci vyučujících (operativní využití pomůcek, dostupnost didaktické techniky). Ve sledovaných hodinách nebyla didaktická technika využita, ale použití zpětného projektoru by výrazně zvýšilo efektivitu opakovací hodiny. Materiální a technické podmínky jsou velmi dobré. Psychohygienické zásady byly vcelku dodržovány, ale v některých vyučovacích hodinách učitelky neupevňovaly návyky správného způsobu sezení. Psychohygiena je na průměrné úrovni.

Všechny hospitované hodiny byly připraveny. V některých částech opakovacích hodin převažoval jednotvárný způsob práce, zvolené metody a formy nevytvářely dostatečný prostor pro objasnění zjištěných neznalostí a nejasností. Nadaným žákům nebyla umožněna individuální práce na náročnějších úkolech. Žáci byli v závěrečné fázi vyučování unavení a pasivní, protože chyběla průběžná motivace, nebyl zvolen žádný relaxační prvek. Organizace většiny vyučovacích hodin byla důsledně promyšlená, náročnost učiva byla přiměřená pro žáky v konkrétní třídě. Vyučující dosáhli střídáním různých forem práce v průběhu vyučování výrazné pozornosti žáků. Na udržení aktivity žáků 1. stupně se výrazně podílela nejen vhodná vstupní motivace, ale také zařazení soutěživých prvků při opakování. Práci ve skupinách byli žáci vedeni nejen ke splnění stanoveného úkolu, ale také k vzájemné toleranci a respektování názoru spolužáka. Žáci dokázali objektivně pod vedením učitelky zhodnotit výkony spolužáků, ve vyšších ročnících byli vedeni k sebehodnocení. V průběhu výuky bylo využito znalostí z jiných předmětů. Zvolená organizace, formy a metody vyučování měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Výuka vedená převážně frontálním způsobem umožnila rozvoj komunikativních schopností žáků a jejich jazykové kultury pouze částečně. Vyučující poskytovali žákům prostor k diskusi, ve které je vedli k postupnému utváření vlastního názoru, ke schopnosti myšlenky formulovat a veřejně sdělit. Uvedená forma komunikace nebyla všemi žáky zatím plně využívána, v diskusi měli dominantní úlohu vyučující. Ukončení hodiny postrádalo účinnější rekapitulaci a

neformální zhodnocení práce žáků vyučujícími.

Výuka českého jazyka je hodnocena velmi dobře.

Matematika 1. stupeň

Stanovený počet hodin v jednotlivých ročnících odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva po ročnících koresponduje s učebními osnovami. Předložené tematické plány zajišťovaly návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. V některých třídách, kde se využívají starší učebnice, jsou zařazena témata z části rozšiřujícího učiva. Příprava vyučujících na hodiny a plánování výuky jsou spíše nadprůměrné.

Na 1. stupni je celkem 20 tříd. V jedné třetině působí vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti, ale tato skutečnost neovlivňuje kvalitu výuky. Učební prostředí je podnětné a esteticky upravené. Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré. Vybavení pomůckami je odpovídající. V hodinách jsou dodržovány psychohygienické zásady výuky. Personální podmínky výuky z hlediska odborné způsobilosti jsou hodnoceny průměrně. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou spíše nadprůměrné.

Zvolené výukové cíle odpovídaly schopnostem a znalostem žáků. Organizace hodin byla jasná, způsob vedení hodin žákům srozumitelný. Pokyny vyučujících byly přiměřené věku žáků, nedostatkem při komunikaci byly někdy nepřesně formulované otázky. Používané vyučovací metody poskytovaly prostor pro skupinové a individuální aktivity žáků. Využívání učebnic a dalších doplňkových materiálů bylo účelné. Vyučující kontrolovali výchozí znalosti žáků. Organizace hodin umožňovala žákům pracovat vlastním tempem. V hodinách byly rozvíjeny techniky podporující především zapamatování učiva. Běžným pravidlem bylo střídání činností. Při řešení úkolů byla žákům poskytována individuální pomoc. Vyučující vhodně korigovali jejich samostatnou práci, komunikaci i chování, průběžně je motivovali a hodnotili. Dílčím nedostatkem byla chybějící diferenciaci učiva při opakování a nevyužívání didaktické techniky pro zvýšení efektivity výuky. Při zkoušení a opakování byly otázky vyučujících zaměřeny především na pamětní zvládnutí učiva. Při skupinové práci byl důraz kladen na komplexní řešení úloh. Organizace vyučování, zvolené metody a formy mají celkově velmi dobrou úroveň.

V hodinách panovalo ovzduší tolerance a spolupráce. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na velmi dobré úrovni. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla nadprůměrná, ale dílčí nedostatky se u nich vyskytly v nedůsledném vyžadování úplných odpovědí. Motivace žáků v hodinách byla průběžná a hodnocení žáků bylo objektivní.

Všechny sledované hodiny byly specifické tím, že byly hodinami opakovacími, proto se žáci zapojovali aktivně.

Kvalita výuky matematiky na 1. stupni je velmi dobrá.

Výběrový seminář z matematiky 2. stupeň

Časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu, obsah učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s učebními osnovami. Příprava vyučujících je promyšlená, reaguje na nižší počty žáků ve třídách (dělení na skupiny) a je velmi dobrá. Ve třídě IX. A byla vynikající.

Výuku volitelného předmětu zajišťují vyučující, kteří splňují odborné i pedagogické podmínky pro daný typ školy. Výuka byla uskutečňována v klasických třídách s využitím didaktické techniky. Žáci samostatně pracovali s kalkulátory. Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré. Tempo výuky a náročnost učiva byly přiměřené věku žáků a aktuálnímu stavu třídy. Vyučovací hodina byla vhodně členěna. Změny metod a stylu práce umožnily udržet pozornost žáků v průběhu celé hodiny a dávaly jim prostor i k odpočinku. Didaktické zásady byly

v průběhu výuky respektovány. Personální podmínky výuky jsou vynikající, materiální a psychohygienické podmínky jsou nadprůměrné.

V průběhu hodiny bylo výrazně využíváno samostatné práce žáků. Velmi vhodně byla zařazena skupinová práce. Při řešení úloh různé obtížnosti si žáci mohli volit množství úloh. Zpětné vazby bylo okamžitě využíváno k další práci. V průběhu celé vyučovací hodiny byli žáci hodnoceni motivujícím způsobem. Při diktátu textu úlohy docházelo k nepřesnostem v zápisech a ke ztrátě času při následné objasňování. Přes tyto dílčí nedostatky byli žáci celou hodinu aktivní a vyučující je návodnými otázkami neustále zapojovali do práce. Výuka probíhala věcně a odborně správně. Celkově lze organizaci sledovaných hodin a použité metody a formy práce hodnotit jako nadprůměrné.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla bezproblémová, žáci měli možnost vyjádřit vlastní názor a této možnosti i využívali, ale při mluveném projevu nebyli důsledně vedeni k používání spisovného jazyka. Celkově lze tuto oblast hodnotit jako velmi dobrou.

Výuka volitelného předmětu je hodnocena velmi dobře.

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce hodnotí plánování a přípravu výuky stupněm velmi dobrý. Personální podmínky výuky jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti na 1. stupni dobré, na 2. stupni velmi dobré. Materiální a psychohygienické podmínky jsou také velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky jsou spíše nadprůměrné. Motivace a hodnocení, úroveň interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Celkově byla kvalita vyučování ve sledovaných předmětech velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry jsou vedením školy deklarovány jasně a jednoznačně, prioritou zůstává všeobecné zaměření školy v rámci vzdělávacího programu Základní škola, ale určitá specifika výchovně vzdělávacího procesu jsou naplňována v rámci volitelných předmětů. Oblast obsahu vzdělávání je koncepčně promyšlena, což dokládají jednotně zpracované tematické plány vyučujících. Koncepční záměry vycházejí z důkladné analýzy činnosti školy, jsou projednávány s příslušnými partnery a vedení školy vytváří podmínky pro její kvalitní realizaci. *Plán hlavních akcí školy na školní rok 1999/2000* je pouze rámcový, ale jeho konkrétnější náplň je specifikována v týdenních plánech školy, kde jsou uvedeny přesné termíny úkolů a adresná odpovědnost pracovníků za jejich plnění.

Plán kontrolní činnosti na školní rok (hospitační činnost, kontrola pedagogické dokumentace, práce třídních učitelů apod.) je zpracován vedením školy na základě rozdělených kompetencí.

Výuka v 1. - 9. ročníku probíhá podle schváleného učebního programu Základní škola čj.: 16 847/96-2, včetně pozdějších úprav a doplňků. Nabídka volitelných předmětů a zájmových útvarů (např. výtvarné a sportovní kroužky) vhodně doplňuje a rozšiřuje zvolený vzdělávací program. Prostřednictvím školy jsou žákům nabízeny i programy dalších organizací, které sídlí ve škole.

System plánování je vytvořen, jeho kvalita, rozsah a účelnost jsou příkladné.

Organizování

Kompetence členů vedení jsou ředitelem školy rozděleny a jednoznačně určeny. Povinnosti pedagogických pracovníků a dalších zaměstnanců školy jsou obecně formulovány v *Organizačním řádu* a konkrétně specifikovány v náplních práce.

Organizace výuky odpovídá obecně platným závazným předpisům. Účelná organizační struktura školy umožňuje účinné řízení. Pokyny ředitele školy jsou konkrétní zřetelné a jasné. Zápisy z jednání pedagogické rady jsou přehledné, obsahují relevantní informace. Pozornost je věnována zlepšování kvality práce pedagogů, způsobu hodnocení.

Řád školy obsahuje rámcově formulovaná ustanovení, ale chybí konkrétní rozpracování práv žáků na podmínky školy, není zde uvedeno ustanovení o protidrogové prevenci dle Pokynu MŠMT ČR čj. 16 227/96-22.

Ve škole jsou zřízeny metodické poradní orgány, jejich činnost je funkční a účelná, je korigována vedením školy. Jednotné působení ve výchově a vzdělávání souběžných tříd příslušného ročníku je zajišťováno tzv. ročníkovými učiteli. Tento způsob organizování je vzhledem k deklarovaným pedagogickým cílům velmi účinný a umožňuje odpovídající systematickou účast pedagogů na řízení a kontrole.

Informace mezi vedením školy a ostatními pracovníky jsou předávány nejen písemně prostřednictvím týdenních plánů, které jsou umístěny na informativních nástěnkách, ale také osobním jednáním. Žáci i pracovníci školy mají k potřebným informacím přístup, ale ochrana osobních dat žáků a pracovníků školy je náležitě zajištěna. K průběžné informovanosti rodičů o výsledcích a průběhu vzdělávání jsou využívány žákovské knížky a notýsky, ale v případech hodných zvláštního zřetele je preferováno osobní jednání s rodiči za účasti tlumočnicka.

Žáci školy dosahují dobrých výsledků na mnoha sportovních či jazykových soutěžích a olympiádách. V oblasti multikulturní výchovy se škola výrazně prezentuje pořádáním tematických výstav.

Sledovaná oblast je hodnocena nadprůměrně.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy používá ve své práci a při vedení pracovníků demokratické prvky řízení. Vztahy vedení školy s pedagogy a ostatními pracovníky jsou založeny na vzájemné důvěře a spolupráci. Vedení školy využívá k účelnému řízení standardní nástroje, které jsou doplňovány neformální spoluprací s ročníkovými učiteli a vedoucími předmětových komisí.

Vedení školy se snaží o postupné zlepšování nepříznivé situace v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, proto je nekvalifikovaným pedagogickým pracovníkům věnována velká pozornost. Mladším kolegyním pomáhají v práci především ročníkoví učitelé, kteří zajišťují pravidelný vzájemný kontakt a případnou metodickou pomoc. Učitelům je umožňována účast na dalším vzdělávání (např. cizí jazyky, doplňování pedagogického vzdělávání).

Pro hodnocení učitelů jsou stanoveny požadavky, podle nichž jsou pedagogové pravidelně hodnoceni. Kriteria pro hodnocení pedagogických pracovníků zahrnují široké spektrum činností a aktivit, které se týkají výchovně vzdělávacího procesu. Vedení a motivování všech pracovníků je založeno na bázi hmotného zainteresování na osobních příplatecích a odměnách.

Pro kreativní a inovativní přístup vyučujících jsou průběžně vytvářeny dobré podmínky.

Sledovaná oblast je hodnocena nadprůměrně.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má zpracovaný samostatný plán kontrol pro všechny oblasti činnosti školy. Zahrnuje kontrolu pedagogické dokumentace, hospitační činnost, práci mimo vyučování, kontrolu činnosti metodických orgánů, práce třídních učitelů, ročníkových učitelů, výchovného poradce a kontrolu výsledků prací žáků.

Při analýze povinné dokumentace bylo inspekčním týmem zjištěno, že četnost kontrol v této oblasti je dostatečná, je prováděna pravidelně a důsledně. Hospitační činnost vedení školy vychází také z plánu, ale podléhá operativním změnám. Na základě zjištění v průběhu sledovaných vyučovacích hodin, rozboru hospitačních zápisů a pohospitačních pohovorů lze konstatovat, že hospitační činnost je systematicky prováděna zvláště u začínajících učitelů. U ostatních pedagogických pracovníků jsou hospitace prováděny standardním způsobem. Vedení školy se při kontrole systematicky nezaměřuje např. na efektivitu vyučovacích hodin (účelné využívání pomůcek, zařazování relaxačních prvků, sledování moderních vyučovacích metod, vytváření prostoru pro vyjadřování vlastního názoru), proto měly některé části vyučování nedostatky.

Z výsledků kontrolní činnosti je prováděna analýza, která je jedním z podkladů pro operativní řízení školy. Při negativních zjištěních jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Pohospitační rozbor hodiny provedené vedením školy měly velmi dobrou úroveň a vycházely ze závěrů předcházejících hospitací, hodnocení byla objektivní. Nedostatky v práci jednotlivých vyučujících byly rozpoznány, ale ne vždy byl zdůrazněn jejich negativní vliv ve vyučování.

Poznatky z kontrolní činnosti jsou prezentovány na pedagogických radách. Vedení školy má pro hodnocení úrovně výsledků učení žáků evaluační nástroje, které jsou připravovány a vyhodnocovány příslušnou předmětovou komisí.

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, kvantita prováděných kontrol a hospitací zajišťuje dohled nad kvalitou práce. Oblast kontroly má spíše nadprůměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy je hodnocena stupněm velmi dobrý.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Vedení školy má vypracovaný vlastní postup při poskytování vzdělávání žáků z minoritních skupin, který je v souladu s Pokynem MŠMT ke vzdělávání cizinců v základních školách, středních školách a vyšších odborných školách včetně speciálních škol v ČR, uvedeno pod č.j.: 18062/96-21. Náležitá pozornost je věnována dokladům o dosavadním vzdělání žáka, překlad těchto dokumentů do českého jazyka je prováděn úředním překladatelem. Následující jednání s rodiči žáka je vedeno ředitelem školy, v některých případech asistuje také tlumočnick. Vedení školy se snaží vyhovět individuálním potřebám žáka (např. znalost či neznalost českého jazyka), specifickým požadavkům (např. náboženství). Dále jsou zohledňovány okolnosti, které mohou pomoci při bezproblémovém zařazení žáka do ročníku, do konkrétní třídy (výběr třídního učitele, reakce žáků třídy). Takto pečlivě připravené podmínky jsou velmi dobrým předpokladem pro integraci žáka. Vědomosti všech žáků ve škole jsou obohacovány o nové poznatky a zkušenosti, nové kulturní zvyklosti jiných národů a to nejen při každodenním styku, ale hlavně při pořádání výstav

jednotlivých národů, které jsou výsledkem pečlivé realizace projektového vyučování. Multikulturní výchova ve škole je založena na vzájemném respektu a toleranci.

Sledovaná oblast je příkladná.

- Pro zajištění kontinuity mezi jednotlivými ročníky byly ve škole využívány ve sledovaných předmětech ucelené řady učebnic.
- Jednotlivé třídy na 1. stupni jsou při výuce českého jazyka a matematiky děleny na skupiny, což také napomáhá k integraci cizinců.
- Škola nabízí cizincům kurzy českého jazyka.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- *Plán hlavních akcí školy na školní rok 1999/2000,*
- třídní knihy,
- třídní výkazy,
- katalogové listy
- rozhodnutí školského úřadu Praha 5 o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 29. 11. 2000 uvedeno pod čj.: ŠÚ/861/99/Vei,
- řád školy, organizační řád,
- učební plány,
- tematické plány sledovaných předmětů,
- rozvrhy tříd,
- zápisy z pedagogických rad,
- zápisy předmětových komisí a metodického sdružení.
- výroční zpráva o činnosti školy za školní 1998/99,
- kritéria hodnocení pracovníků,
- hospitační záznamy,
- žákovské knížky, notýsky (vzorek),
- žákovské práce sledovaných předmětů (vzorek).

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je spíše nadprůměrná. Systém řízení školy je účelný a funkční. Kvalita řízení je hodnocena velmi dobře.

Na základě výše uvedených skutečností je škola hodnocena velmi dobře.

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislava Coufalová	Vladislava Coufalová v. r.
Člen týmu	Václav Zemek	V. Zemek v. r.
Externí spolupracovníci	PaedDr. Libuše Havlíková PaedDr. Jan Čtvrtečka	

V Praze dne 26. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 7. 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PhDr. Petr Vodsloň	Vodsloň v. r.

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Praha 5	2000-08-07	035 237/00-5085
Zřizovatel: MÚ Praha 13	2000-08-07	035 238/00-5085

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány.